

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
✉: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: 582/2009/Pan.
583/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

11/2010. (I. 13.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszosok¹ 2009. augusztus 11-én előterjesztett **panaszát** a 2010. január 13-án – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) X. Kerületi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügy egy részében alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg, továbbá a vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszosok szó szerint megegyező panaszban kifogásolták a rendőrség általi előállításukat, fogva tartásukat, valamint a lakóhelyükön végrehajtott házkutatást, mely 2009. augusztus 8-án illetve 9-én történt. A Testület a panaszok szó szerinti megegyezésére tekintettel azok egyesítéséről döntött.

I.

A panaszosok 2009. augusztus 11-én előterjesztett kérelmükben az Rtv. 93. § (1) bekezdésére hivatkozva jelentettek be panaszt a 01100/521547/2009. id. számú rendőrségi határozat ellen, 2009. augusztus 8-ai fogva tartásuk, illetve az otthonukban

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

végrehajtott házkutatás ellen. Mindketten kiemelik, hogy a határozat indokolási részében valótlan megállapítások szerepelnek.

A rendőri intézkedéssel szembeni konkrét panaszukat az alábbiak szerint írták le:

„Körülbelül 19 óra magasságában egy rendőr jött és megkérdezte, hogy igénylek e orvosi ellátást, erre nemmel válaszoltam, 23 óra 30 perc körül visszavittek oda ahol az adataimat felvették, majd azok visszaadásával egy időben kezembe adtak egy Igazolást az elkobzott légpuskákról, és a 01100/5215447/2009/id. határozatot, és közölték velem, hogy mehetnek.

Az egész eljárás, és őrizet alatt senki nem közölte velem, hogy miért tartanak fogva, és milyen minőségben. Senki nem hallgatott ki, nem került tisztázásra a légpuska tulajdoni joga sem. Úgy tartottak fogva 5 és fél órán keresztül, hogy sem a barátaim, se a hozzátartozóim nem tudtak rólam, nem közölték velem azt sem, hogy mivel gyanúsítanak, és nem biztosították számomra a jogi védelemhez való Alkotmány által biztosított jogom gyakorlását sem.”

A panaszosok szerint egyiküknél 2009. augusztus 8-án 23 óra 45 perckor, másik panaszosnál 2009. augusztus 9-én 12 óra 22 perckor, lakóhelyükön megyei és helyi rendőrök a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) X. Kerületi Rendőrkapitányság határozata alapján házkutatást tartottak, lőfegyvert, robbanóeszközt-, anyagot keresve. A házkutatás során hatósági tanú nem volt jelen, az ott lévőköt halálra rémisztették az intézkedéssel. A határozatban foglaltak alapján meghatározott dolgokat, tárgyakat nem találtak, a házkutatásról a jegyzőkönyvet nem adták át az otthon tartózkodó hozzátartozónak.

A panaszosok személyi szabadságuk indokolatlan korlátozása, a fogvatartásuk okának közlésének hiánya, a jogi védelem igénybe vételének megakadályozása, hamis vád, valamint, zaklatás miatt fordultak beadványukkal a Testülethez, és kérték esetük kivizsgálását.

II.

Az ügy kivizsgálása során a Testület levélben a BRFK-hoz fordult, melyben kérdéseket vetett fel, illetve kérte az illetékes rendőri vezetőt, hogy a kérdésekre adandó válaszokat, illetve az ügyben keletkezett iratokat a Testület részére küldje meg.

A rendőrség a kérésnek eleget tett, a rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi információkat biztosította:

1) A BRFK hivatalvezetőjének 2009. szeptember 10-én kelt átirata szerint megállapítást nyert, hogy a 2009. augusztus 8-án foganatosított intézkedésekre a BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányság által ismeretlen tettes ellen, 01000-2479/2009.bü. számon elrendelt nyomozás során került sor.

2) Az átirat tanúsága szerint a fenti napon a kapitányság beosztottjai egy személy bejelentése alapján kezdeményeztek intézkedést a Budapest, X. kerületi területen, majd ezt követően került sor az előállítására.

A panaszos eljárásjogi helyzetéről a nyomozás során kirendelt igazságügyi fegyverszakértő véleményének beszerzését követően lehet érdemben dönteni.

3) Az átirat tartalmazza továbbá, hogy előállítás fogatosítására a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 33. § (2) bekezdés b) és f) pontja alapján – mivel nevezett bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható, illetve tőle tárgyi bizonyítási eszközt kellett megszerezni – került sor. Az előállítás ideje nem haladta meg az Rtv. 33. § (3) bekezdésben meghatározott 8 órás időtartamot. Az előállítás ideje alatt több olyan nyomozási cselekmény végrehajtására is sor került, melyek elvégzése nélkül nevezett eljárásjogi helyzetéről, fogva tartásáról vagy szabadításáról egyértelműen dönteni nem volt lehetséges.

4) A hivatalvezető tájékoztatása szerint az előállításról kiadott igazolás, illetve a lefoglalásról szóló határozat tanúsága szerint, a panaszosokat a jogorvoslati jogáról tájékoztatták, ők az előállítás, illetve a lefoglalás ellen panasszal nem éltek.

„Az iratok alapján megállapítható továbbá, hogy a házkutatás elrendeléséről szóló határozat a panaszosok részére kézbesítésre nem került, ugyanakkor a házkutatást szenvedő fél (Káli Enikő) a házkutatás ellen panasszal nem élt.

Fekécs Attila a Független Rendészeti Panasztestülethez eljuttatott panasszal azonos tartalmú panaszt juttatott el a BRFK X. Kerületi Rendőrkapitánysághoz is, melyet a nyomozó hatóság a házkutatás ellen tett panaszként is értékelt, így azt elbírálás céljából a nyomozást felügyelő Budapesti X. és XVIII. Kerületi Ügyészséghez továbbították.”

III.

A Testület a panaszosok és a rendőrség által rendelkezésre bocsájtott iratok alapján az alábbiakat állapította meg.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosok a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. §-ából levezethető tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát és az Alkotmány 55. §-ában foglalt személyes szabadsághoz való jogát.

1) A panaszosok előállítására az Rtv. 33. §-a (2) bekezdésének b) és f) pontja alapján került sor, figyelemmel arra, hogy a rendőrség bűncselekmény elkövetésével gyanúsíthatónak minősítette a panaszosokat, a tulajdonukat képező és a helyszínen gyakorlatozás céljából tartott légpuskák miatt.

A panaszosok állítása szerint az egész eljárás és őrizet alatt senki nem közölte velük, miért és milyen minőségben tartják őket fogva, továbbá nem hallgatták ki őket. A rendőri tájékoztatás szerint azonban az intézkedő rendőrök közölték a panaszosokkal, hogy a kérdéses fegyverek birtoklása miatt kerültek előállításra, így a panaszosok a rendőrök szerint az előállítás okával tisztában voltak.

A panaszosok eljárásjogi helyzetét az előállítás ideje alatt a rendőrök valóban nem közölték panaszosokkal, tekintettel arra, hogy az előállítás ideje alatt nem volt egyértelműen tisztázható, az csak az igazságügyi fegyverszakértői vélemény beszerzését követően volt eldönthető. Kihallgatásukra az előállítás ideje alatt ugyanezen ok miatt nem került sor.

A panasz ezen részében a panaszosok és a rendőri tájékoztatás ellentmondásai miatt a Testület álláspontja szerint tisztességes eljáráshoz való jog sérelme nem állapítható meg.

2) A panaszosok sérelmezték, hogy a rendőrök úgy tartották fogva őket 5 és fél órán keresztül, hogy sem barátaik, sem hozzátartozóik nem tudtak róluk, továbbá nem biztosították számukra a jogi védelem lehetőségét.

Az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése szerint a rendőrség előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja.

A rendőrség megküldte a Testület részére mindkét, a panaszos által aláírt és kitöltött „Nyilatkozat az elfogott, előállított, elővezetett személy részéről” megnevezésű nyomtatványt. Ebben a dokumentumban a panaszosok aláírásukkal elismerték, hogy az előállítással, valamint az előállító helyiségben történő elhelyezéssel, illetve az ott tartózkodással kapcsolatos jogaikról és kötelezettségeikről, valamint jogorvoslati lehetőségeikről őket tájékoztatták. A nyomtatvány 8. pontja tartalmazza azt a lehetőséget, hogy az előállított kérheti az általa – név, cím és telefonszám megjelölésével – megnevezett személy kiértesítését. Ennél a pontnál mindkét panaszos a „nem kérem” lehetőséget jelölte meg.

A panaszosok egybehangzóan nyilatkoztak az 5 órát meghaladó fogva tartás esetére adható élelmiszer igényükkel kapcsolatban, úgy, hogy „nem kérem.”

A rendőri jelentés és tájékoztatás alapján megállapítható, hogy az előállításról szóló jelentések elkészítése, az előállítottak előállító helyiségbe történő elhelyezése, a náluk lévő tárgyakról leltár felvétele, a jogokról és kötelezettségekről való tájékoztatás mintegy másfél órát vett igénybe.

A rendőrség házkutatás rendelt el mindkét panaszos esetében, melynek során a házkutatási és lefoglalási határozatokat el kellett készíteni, megkeresés útján fel kellett hívni a panaszosok lakóhelye (Mosonmagyaróvár és Nagykomarás) szerint illetékes rendőrkapitányságokat a fenti nyomozati cselekmények foganatosítására, illetve ezidő alatt egy tanú kihallgatására is sor került.

A Rendőrség a Testületnek panaszosok szabadítására vonatkozó kérdésére azt a választ adta, hogy – nyomozástaktikai szempontok alapján – csak az ügy szempontjából szükséges és indokolt, elengedhetetlenül fontos cselekmények végrehajtását követően lehetett intézkedni.

A válaszból az is kitűnik, hogy az intézkedő rendőrök akkor döntöttek panaszosok szabadon bocsátásáról, amikor láthatóvá vált, hogy a házkutatást, mint nyomozati cselekményt már nem lehet az előállítás ideje alatt lebonyolítani. A Testület megállapítása szerint ez az arányosság követelményének jobban megfelelő eljárás volt, mintha a fogva tartás tekintetében további négy órára meghosszabbították volna az előállítás idejét a fenti okokra hivatkozva.

Ennek fényében, és figyelemmel az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésére, a Testület nem találta túlzott mértékűnek a panaszosok öt és fél órán át tartó fogva tartását. A Testület álláspontja szerint a panaszosok előállításának időtartama, valamint a hozzátartozók és jogi képviselő értesítése vonatkozásában, a panaszosok tisztességes eljáráshoz és személyes szabadsághoz való alkotmányos alapjogainak korlátozása jogszerűen történt.

3) A panaszbeadvány egyéb részeivel összefüggésben, így a házkutatás, a lefoglalás körülményei, valamint a határozatok tartalma tekintetében, a Testület hatáskörének hiányát állapítja meg.

A Testület eljárását Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) IX. fejezetében, a Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. § -ának (1) bekezdése kimondja, hogy „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.”

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A Testület hatáskörén kívül esik a szabálysértési-, illetve büntető eljárási cselekmények során keletkezett panaszok vizsgálata, tekintettel arra, hogy ezen esetekben a törvényes jogorvoslati lehetőség jogszabályban biztosított, ezért ez esetben hatáskörének hiányát állapította meg.

IV.

A Testület a fentiekre figyelemmel a rendelkező részben írtaknak megfelelően alakította ki állásfoglalását, és az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése alapján az ügyet átteszi a BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányság vezetőjének.

Budapest, 2010. január 13.

Dr. Kaltenbach Jenő
elnök,
testületi tag

Dr. Juhász Imre
elnökhelyettes,
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag